

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความคาดหวังและการรับรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวของผู้สูงอายุและผู้ดูแล ในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่างเป็นครอบครัวของผู้สูงอายุและผู้ดูแล ในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้จากวิธีการสุ่มแบบ Simple One-Stage Cluster Sampling ได้ชุมชนตัวอย่าง 9 ชุมชน มีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 214 ครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปและผู้ดูแลที่มีอายุระหว่าง 15-59 ปี กลุ่มละ 214 คนเท่ากัน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล แบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุเกี่ยวกับ ความคาดหวังและการรับรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว และแบบสอบถามผู้ดูแลเกี่ยวกับความคาดหวังและการรับรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์และความรู้ด้านผู้สูงอายุ จำนวน 7 ท่าน และทดสอบหาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคได้ค่าความเที่ยง 0.89 0.90 0.91 และ 0.87 ตามลำดับ รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุและการตอบแบบสอบถามของผู้ดูแลระหว่างเดือน กรกฎาคม 2538 ถึง กันยายน 2538 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุและผู้ดูแล หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความคาดหวัง และการรับรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ดูแลโดยทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์กัน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคาดหวังและการรับรู้ในกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ดูแลด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และหา 95 % ช่วงความเชื่อมั่นของค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของ ความคาดหวังและ การรับรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว ของผู้สูงอายุและผู้ดูแล พบว่า

5.1.1.1 ผู้ดูแลมีคะแนนความคาดหวังสูงกว่าผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (means difference = 15.6 , $p < 0.0001$)

5.1.1.2 ผู้ดูแลมีคะแนนการรับรู้สูงกว่าผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (means difference = 9.7 , $p < 0.0001$)

5.1.2 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว ของผู้สูงอายุและผู้ดูแล พบว่า

5.1.2.1 ความคาดหวังของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.97$, $p < 0.01$)

5.1.2.2 ความคาดหวังของผู้ดูแล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ของผู้ดูแลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.81$, $p < 0.01$)

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคาดหวังและการรับรู้ ของผู้ดูแล ที่พบว่ามีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง นั่นคือผู้ดูแลมีการรับรู้ว่าได้ให้การดูแลแก่ผู้สูงอายุตามที่ตนคาดหวังไว้ ดังนั้นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครูและผู้เกี่ยวข้อง จึงควรสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวได้มีค่านิยม และตระหนักในบทบาทนี้ ตั้งแต่วัยเรียนเพื่อจะได้นำไปประพฤติปฏิบัติต่อไป

5.2.2 จากผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้สูงอายุและการรับรู้ของผู้ดูแล พบว่ามีการดูแลบางด้านที่ผู้ดูแลรับรู้ว่าได้ให้การดูแลแก่ผู้สูงอายุ แต่ผู้สูงอายุรับรู้ว่าจะไม่ได้รับการดูแลดังกล่าว ได้แก่ การช่วยเหลือกิจวัตรประจำวัน การจัดห้องนอนและทำความสะอาดที่อยู่อาศัย การรับให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาสุขภาพ การแนะนำให้ละเว้นสิ่งทำให้เกิดโทษต่อร่างกาย การให้กำลังใจในการทำกิจกรรมต่างๆ การปลอบใจเมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ การสนับสนุนให้มีส่วนช่วยงานบ้านบางอย่างตามต้องการ การเปิดโอกาสให้ได้รับรู้ข่าวสารการทำงานของกลุ่มต่างๆในสังคม การสนับสนุนให้แสวงหาความรู้เกี่ยวกับวัยสูงอายุ การสนับสนุนให้ทำบัตรตรวจสุขภาพ การอำนวยความสะดวกในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง และ

การแสดงความชื่นชมยินดีแก่ผู้สูงอายุ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งสมาชิกในครอบครัว จึงควรกระตุ้นและช่วยเหลือผู้ดูแล ในการประเมินและปรับปรุงบทบาทการดูแลผู้สูงอายุให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างครบถ้วน

5.2.3 จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๑ ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ดูแลที่มีอายุ 15-59 ปี เท่านั้น ซึ่งในสภาพความเป็นจริงอาจมีผู้ดูแลในกลุ่มที่มีอายุแตกต่างกันไปจากนี้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุจากผู้ดูแลแยกในกลุ่มอายุต่างๆ

๑ ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในกลุ่มที่มีโรคประจำตัวและกลุ่มที่ไม่มีโรคประจำตัว

๑ ควรมีการศึกษาในระยะยาวเนื่องจากสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๑ ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ทั้งผู้สูงอายุและผู้ดูแล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๑ ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความต้องการของผู้ที่อยู่ในวัยกลางคน เพื่อเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ได้รับการตอบสนองความต้องการตั้งแต่ยังเข้าสู่วัยสูงอายุ